

Bijlage 20

Zelfassessment adequaat samenwerken met ouders

Deze bijlage hoort bij hoofdstuk 4.9 en 4.11.

Dit zelfassessment is ontwikkeld door Barbara de Boer, adviseur bij CPS. Zij maakte daarbij gebruik van *Effectief communiceren met ouders* (Van Loo, 2004).

Te gebruiken door: leraren en (midden)management.

Bij een zelfassessment reflecteert u op uw eigen houding en gedrag. U bent de enige die het assessment invult. De lijst met uitspraken, gegroepeerd in competentiegebieden, is bedoeld als stimulans om stil te staan bij het eigen professioneel handelen. De lijst kan ook de aanzet vormen voor een discussie op teamniveau om tot een gezamenlijke zelfreflectie als team te komen.

Het instrument is nadrukkelijk gerelateerd aan het concept Ouderbetrokkenheid 3.0, maar als zodanig nog niet wetenschappelijk gevalideerd. In dit kader dient het zelfassessment de volgende doelen:

- 1 Positiebepaling over de benodigde competenties voor het adequaat samenwerken met ouders.
- 2 Meer zicht krijgen in de persoonlijke leerdoelen voor verdere professionalisering, zoals een training.

Assessment

Geef aan in hoeverre u zich herkent in de onderstaande uitspraken, op een schaal van 1-5. Met de uitersten van de schaal bedoelen we:

(1): deze uitspraak past niet bij mij

(5): deze uitspraak is kenmerkend voor mij

	Oudergerichtheid					
1	Ik span mij in om op de hoogte te zijn van wat er bij de ouders van mijn leerlingen leeft.	1	2	3	4	5
2	Ik heb kennis over (culturele) achtergronden van ouders. Ik maak er gebruik van om tot een goede afstemming en samenwerking met ouders te komen omwille van de ontwikkeling van de leerling.	1	2	3	4	5
3	Ik neem ouders serieus. Ik ben geïnteresseerd in de ervaringen, opvattingen, inzichten en verwachtingen van ouders als opvoeders. Ik creëer hiervoor bewust tijd en ruimte.	1	2	3	4	5

4	Ik ben bereid om iets te doen met opmerkingen en aanbevelingen van ouders. In mijn handelen is dit merkbaar voor ouders.	1	2	3	4	5
5	Ik maak ouders duidelijk wat de school doet aan een positief klimaat en het oplossen van problemen.	1	2	3	4	5
6	(Midden)management Ik schep een klimaat waarin medewerkers en ouders zich gemotiveerd en gestimuleerd voelen.	1	2	3	4	5

Groepsgerichtheid						
1	Ik zorg ervoor dat de ouders binnen de klas elkaar kennen.	1	2	3	4	5
2	Ik heb oog voor de groepsprocessen tussen ouders binnen mijn klas.	1	2	3	4	5
3	Ik stimuleer ouders om zich ook verantwoordelijk te voelen voor elkaars kinderen.	1	2	3	4	5
4	Als de situatie erom vraagt, deel ik belangrijke informatie over een leerling met andere ouders. Dat doe ik in afstemming met de ouders van de betreffende leerling.	1	2	3	4	5
5	(Midden)management Ik schep voorwaarden zodat het in alle klassen mogelijk is dat ouders elkaar ontmoeten en leren kennen.	1	2	3	4	5
6	(Midden)management Ik ben op de hoogte van belangrijke groepsprocessen tussen ouders binnen de verschillende klassen.	1	2	3	4	5

Omgevingsgerichtheid						
7	Ik ben erop gericht goed geïnformeerd te zijn over hoe ouders aankijken tegen opvoeding, de ontwikkeling van hun kind(eren) en hun eigen rol daarin.	1	2	3	4	5
8	Ik ben op de hoogte van communicatie- en omgangsvormen in de thuissituatie en de directe leefomgeving van de leerling en ik houd er rekening mee.	1	2	3	4	5
9	(Midden)management Ik houd rekening met de diverse belangen die ouders hebben en ben in staat om ouders te wijzen op hun verantwoordelijkheden.	1	2	3	4	5
10	(Midden)management Ik onderscheid de verschillende verantwoordelijkheden die school en ouders hebben. Ik ben in staat om dit te benoemen naar ouders en hierover het gesprek te voeren.	1	2	3	4	5

Visie						
11	Ik ken de onderwijsvisie van de school en kan deze uitdragen.	1	2	3	4	5
12	Ik maak in gesprekken met ouders duidelijk waar de school voor staat.	1	2	3	4	5
13	Ik weet hoe onze school en ouders willen samenwerken en wat dit betekent voor mijn gedrag in de omgang met ouders.	1	2	3	4	5
14	(Midden)management Ik kan de visie van de school inspirerend overbrengen op/uitdragen aan ouders.	1	2	3	4	5

	Samenwerken en collegialiteit					
15	Ik ben in staat om de sterke kanten van ouders te zien en om hen te activeren deze kwaliteiten in verschillende situaties in te zetten in de klas en/of in de school.	1	2	3	4	5
16	Ik heb alle expertise om ouders te betrekken bij voorzieningen die de school biedt.	1	2	3	4	5
17	Ik ben in staat om ouders te betrekken bij de voorbereiding van beleid.	1	2	3	4	5
18	Ik kan ouders motiveren om mee te werken aan de uitvoering van vastgesteld beleid.	1	2	3	4	5
19	Ik leg en onderhoud contact met ouders met uiteenlopende achtergronden en kan daarbij omgaan met de verschillende ambities die ze voor hun kind(eren) hebben.	1	2	3	4	5
20	In mijn contacten met ouders met uiteenlopende perspectieven, opvattingen en verschillende sociaal-culturele achtergronden, ben ik gericht op samenwerking. De aard van mijn contact is persoonlijk, gelijkwaardig en open. Ik benadruk het gezamenlijke doel.	1	2	3	4	5
21	Ik treed integer op: zorgvuldig en met respect voor collegiale verhoudingen.	1	2	3	4	5

	Inlevingsvermogen en effectief communiceren in moeilijke situaties					
22	Ik kan de gevoelens van ouders en van mijzelf herkennen, erkennen en benoemen (bijvoorbeeld: "In wat u vertelt, hoor ik dat u bezorgd bent. Het raakt me dat...").	1	2	3	4	5
23	Ik kan luisteren met empathie: ik kan mijzelf verplaatsen in de situatie van ouders.	1	2	3	4	5
24	In het gesprek met ouders kan ik mijn oordeel uitstellen totdat een probleem voldoende verkend is.	1	2	3	4	5
25	Ik heb zicht op mijn eigen gedrag en de effecten ervan bij spannende gesprekken.	1	2	3	4	5
26	Ik kan moeilijke boodschappen aan ouders overbrengen met behoud van de relatie.	1	2	3	4	5
27	Ik kan omgaan met verbaal geweld.	1	2	3	4	5
28	Ik kan omgaan met andere vormen van intimidatie, zoals verbaal dreigen met het toepassen van lichamelijk geweld, non-verbaal dreigen met lichamelijk geweld (gebaren maken) of uiten van bedreigende opmerkingen ("Ik weet wel waar je woont").	1	2	3	4	5
29	Ik kan aangeven wat de school kan bieden aan hulp, aanpak en begeleiding. Ik kan de grenzen aangeven van de mogelijkheden van de school met behoud van de relatie.	1	2	3	4	5
30	(Midden)management Ik kan leidinggeven aan moeilijke gesprekken.	1	2	3	4	5
31	(Midden)management Ik kan bemiddelen bij conflicten en ben daarbij helder over de diverse rollen en verantwoordelijkheden.	1	2	3	4	5

	Persoonlijke effectiviteit en intermenselijke relaties					
32	Ik kan een klimaat van vertrouwen creëren, waarbij ik tactvol optreed en de rechten van ouders respecteer. Ik kom afspraken na, betrek ouders tijdig bij problemen, maak voor ouders inzichtelijk hoe hun kind zich ontwikkelt, enzovoort.	1	2	3	4	5
33	Ik weet hoe ik een goede dialoog met ouders kan voeren. Ik voorkom dat ik meteen in de verdediging schiet. Ik versta de boodschap en de zorgen van ouders.	1	2	3	4	5

34	(Midden)management Ik verzamel informatie bij ouders en reageer effectief op zorgen en vragen. De verkregen informatie kan ik gebruiken bij de planning en implementatie van veranderingen.	1	2	3	4	5
35	(Midden)management Ik ben vaardig in conflictherkenning, ik beschik over verschillende oplossingsstrategieën en kan deze adequaat toepassen.	1	2	3	4	5
36	(Midden)management Ik kan een goede en open dialoog tot stand brengen met ouders van wie het verwachtingspatroon afwijkt van de visie van de school.	1	2	3	4	5

Mondelinge taalvaardigheid						
37	Ik kan mijn taalgebruik goed afstemmen op verbaal sterkere en verbaal minder sterke ouders.	1	2	3	4	5
38	Ik geef ouders op professionele manier informatie over hun kind(eren) en benut de informatie die ik van ouders krijg.	1	2	3	4	5
39	Ik verwoord en benadruk de gezamenlijke belangen en verantwoordelijkheden met betrekking tot de leerlingen.	1	2	3	4	5
40	Ik kan actief luisteren.	1	2	3	4	5
41	Ik kan samenvatten.	1	2	3	4	5
42	Ik kan waardering uiten.	1	2	3	4	5
43	Ik kan feedback geven.	1	2	3	4	5
44	Ik kan vertellen (over het kind, over de school).	1	2	3	4	5
45	Ik kan vragen stellen en doorvragen.	1	2	3	4	5

Schriftelijke taalvaardigheid						
46	Ik beschik over voldoende kennis en vaardigheden om adequaat schriftelijk te communiceren met ouders.	1	2	3	4	5
47	Ik ben in mijn schriftelijke communicatie met ouders correct, begrijpelijk en toegankelijk in mijn taalgebruik.	1	2	3	4	5
48	Ik ben in staat om in mijn schriftelijke communicatie met ouders professioneel taalgebruik toe te passen ('Met vriendelijke groet, Rosalie van Limpen, leerkracht groep 7' in plaats van 'Groetjes, juf Rosalie').	1	2	3	4	5

Representativiteit						
49	Ik treed ouders gastvrij en toegankelijk tegemoet binnen de regels en afspraken van de school.	1	2	3	4	5
50	Ik ben mij bewust van mijn representatieve rol in het contact met ouders. Ik zet mijn persoonlijke deskundigheid in en vertegenwoordig tegelijkertijd onze school met haar visie en beleid.	1	2	3	4	5
51	(Midden)management Als schoolleider/unitleider vertegenwoordig ik de school met haar visie en beleid naar buiten toe.	1	2	3	4	5

	Leidinggeven (Midden)management					
52	Ik kan een bijdrage leveren aan het beleid inzake de samenwerking met ouders. Hiertoe kan ik vernieuwend denken en dit omzetten in plannen.	1	2	3	4	5
53	Ik ben bekend met gezinsinteractiepatronen, met cultuurkenmerken van verschillende etnische en sociale groepen en met de voor hen specifieke maatschappelijke dienstverlenende instanties.	1	2	3	4	5
54	Ik ben in staat om collega's te ondersteunen bij het voeren van moeilijke gesprekken.	1	2	3	4	5
55	Ik ondersteun open communicatie en ben beschikbaar voor informele ontmoetingen. Er is een 'opendeurbeleid' voor (alle) problemen, vragen en onenigheden. Ik zorg voor een structuur met verschillende mogelijkheden voor teamleden en ouders om formeel en informeel met elkaar in contact te komen.	1	2	3	4	5
56	Ik ben bereid betrokken te zijn bij problemen van leerlingen, ouders en leraren en ben effectief in het bijdragen aan een oplossing. Ik beschik over zeer goede communicatieve vaardigheden, die ik ook inzet.	1	2	3	4	5

Opstap naar persoonlijke leerdoelen

Na het invullen van deze lijst kunt u uw scores bekijken op sterkte en zwakte. Welke belangrijke punten haalt u uit de ingevulde vragenlijst en ga na in welke competentiegebieden deze vallen.

Voor u belangrijke punten uit de vragenlijst	Competentiegebieden

Op welke punten scoort u laag en in welke competentiegebieden vallen deze?

Voor u belangrijke punten uit de vragenlijst	Competentiegebieden

Stel uzelf de volgende vragen:

- 1 Zijn mijn kwaliteiten evenwichtig verspreid over de verschillende

competentiegebieden?

- 2 In welke competentiegebieden liggen mijn ontwikkelpunten vooral?
- 3 Welke competenties kan ik, gezien mijn huidige situatie, nu het beste verder ontwikkelen of versterken?
- 4 Welke aspecten verdienen op termijn meer aandacht?
- 5 Welke aspecten zouden in een teamtraining aan bod moeten komen, gezien mijn eigen leerwensen?

Noteer nu uw persoonlijke leerdoelen:

1.

2.

3.

4.

5.
